

JU CENTAR ZA SLUŠNU I GOVORNU REHABILITACIJU
SARAJEVO

▶ DOBRO DOŠLI

Autor : Dijana Rifatbegović

TEMA:

„Prilagođene likovne metode i tehnike za čenike s poteškoćama“

Prilagođene likovne metode i tehnike za učenike s poteškoćama

Fokus:

Učenici sa slušnim i govornim poteškoćama, Downov sindrom, autistični spektar

Uvod

CILJ LIKOVNE KULTURE ?

Likovna kultura predstavlja važnu odgojno-obrazovnu oblast koja učenicima omogućava da kroz boju, liniju, oblik i različite materijale izraze svoje misli, osjećaje i doživljaje svijeta koji ih okružuje. Za razliku od nastavnih predmeta koji se dominantno oslanjaju na verbalno izražavanje, likovna kultura djetetu pruža mogućnost **neverbalne komunikacije**, čime zauzima posebno značajno mjesto u cjelokupnom razvoju ličnosti.

Cilj likovne kulture nije isključivo usvajanje likovnih znanja i vještina, već podsticanje **kreativnog mišljenja, emocionalnog izražavanja, razvoja fine motorike, vizuelne percepcije i estetske osjetljivosti**. Kroz likovne aktivnosti učenici uče da posmatraju, istražuju, povezuju i stvaraju, razvijajući pritom samopouzdanje i osjećaj vlastite vrijednosti.

Poseban značaj likovna kultura ima u radu s djecom sa poteškoćama, jer omogućava izražavanje i onim učenicima koji imaju teškoće u govoru, pažnji ili socijalnoj komunikaciji. U takvom kontekstu, proces stvaranja dobija veću važnost od samog rezultata, a likovni čas postaje prostor sigurnosti, prihvaćenosti i slobodnog izražavanja.

Likovna kultura, kao predmet koji prirodno povezuje igru, stvaralaštvo i emocije, doprinosi stvaranju pozitivne radne atmosfere, smanjenju napetosti i razvoju kreativnog potencijala svakog djeteta. Upravo zato, njen cilj je da svakom učeniku omogući da, u skladu sa svojim sposobnostima, doživi uspjeh i radost stvaranja.

Zajedničke strategije

- Individualizacija
- Multisenzorno učenje
- Jasne upute
- Pozitivna motivacija
- Fleksibilnost i empatija

Učenci sa slušnim poteškoćama

- Vizuelna podrška
- Jasna artikulacija
- Ponavljanje informacija
- Smanjenje buke
- Multisenzorne metode

Učenici sa govornim poteškoćama

- Davanje vremena za odgovor
- Jasne i kratke upute
- Vizualna podrška
- Neverbalna komunikacija

Učenci s Downovim sindromom

- Učenje kroz sliku i pokret
- Kratki i jasni koraci
- Ponovljivost i rutina
- Podrška pažnji

Učenici iz autističnog spektra

- Strukturirana nastava
- Konkretna komunikacija
- Vizuelni rasporedi
- Smanjenje senzornih podražaja
- Korišćenje interesa učenika

Da bi rad bio uspješniji koristimo razne metode

Metoda igre

- likovni zadaci kroz igru (otisak ruku, igra bojama, kolaž),

Ovakav vid rada:

- smanjuje strah od greške,
- povećava motivaciju.

Multisenzorna metoda

- uključuje vid, dodir, sluh i pokret,
- korištenje različitih materijala: pijesak, tkanina, glina,
- posebno pogodna za djecu s Down sindromom i autizmom

Metoda podsticanja i ohrabrivanja

- stalna verbalna podrška,
- naglašavanje truda, a ne savršenstva,
- jačanje samopouzdanja.

Tehnike crtanja

- crtanje debelim flomasterima ili voštanim bojama,
- crtanje prstima,
- crtanje uz šablone.

Tehnike slikanja

- slikanje velikim četkama,
- slikanje sunderima i spužvama,
- kapanje i razlijevanje boje.

Tehnike modelovanja

- plastelin, glina, tijesto,

Stimulišemo :

- jačanje mišića šake
- razvijamo mikro i makro motoriku.

Kolaž i asamblаж

- lijepljenje papira, tkanina, prirodnih materijala,

Stimulišemo:

- razvijanje koordinacije oko–ruka.

Grafičke tehnike

- otiskivanje (pečati, listovi, krompir, šablonirani roleri)

Prilagođena nastavna sredstva i materijali

- veliki formati papira,
- kontrastne boje,
- ergonomske prilagođene pribore,
- taktilni materijali

Muzika kao faktor smirenja i koncentracije

Muzika, posebno instrumentalna, klasična i jazz, na času likovne kulture doprinosi emocionalnoj stabilizaciji učenika, smanjenju napetosti i boljoj koncentraciji, čime se stvara podsticajno okruženje za slobodno likovno izražavanje i razvoj kreativnosti.

Organizacija časa likovne kulture

- jasno strukturiran čas,
- kratke i jednostavne instrukcije,
- mogućnost pauze,
- fleksibilno trajanje aktivnosti.

Vrednovanje i ocjenjivanje

- nema poređenja među učenicima,
- ocjenjuje se trud i učešće,
- verbalna povratna informacija je važnija od brojčane ocjene

Uloga nastavnika

Nastavnik je:

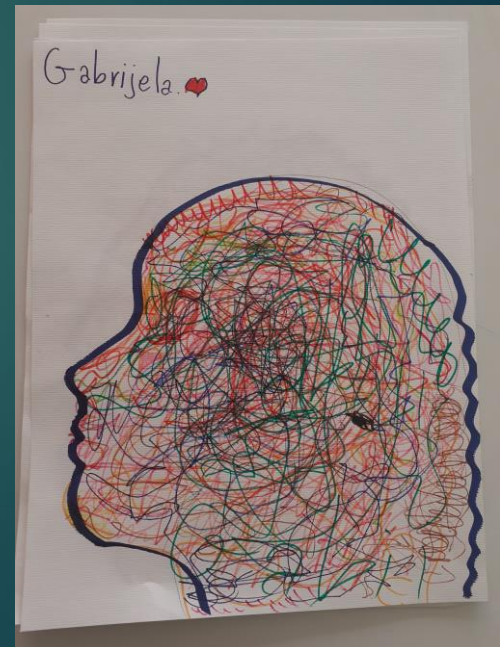
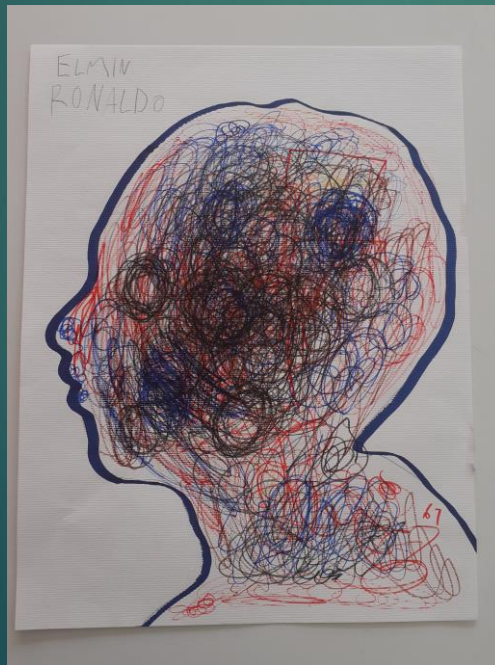
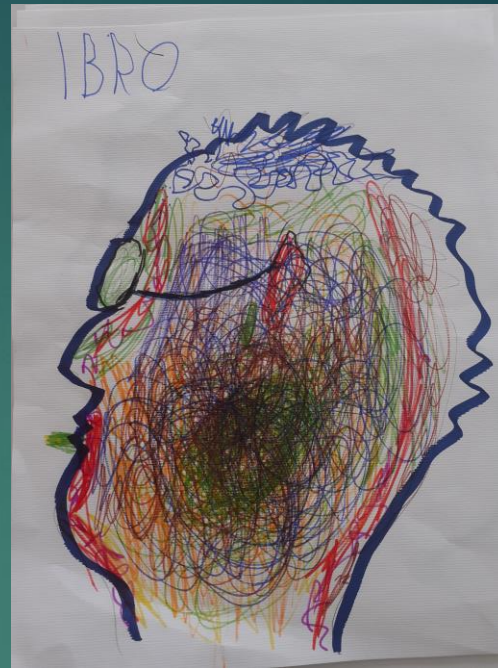
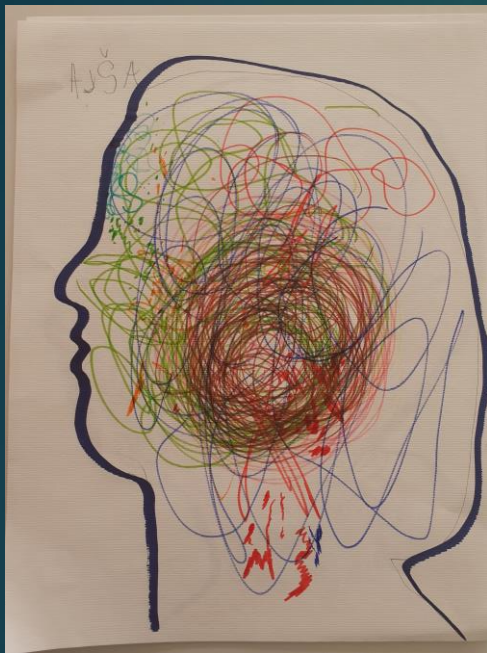
- podrška i motivator,
- posmatrač i usmjerivač,
- osoba koja stvara sigurno i prihvatajuće okruženje.

Prilagođene metode i tehnike u nastavi likovne kulture omogućavaju djeci s poteškoćama da razviju svoje potencijale, osjete uspjeh i izraze sebe na način koji im je prirodan.

PRIMJERI IZ PRAKSE

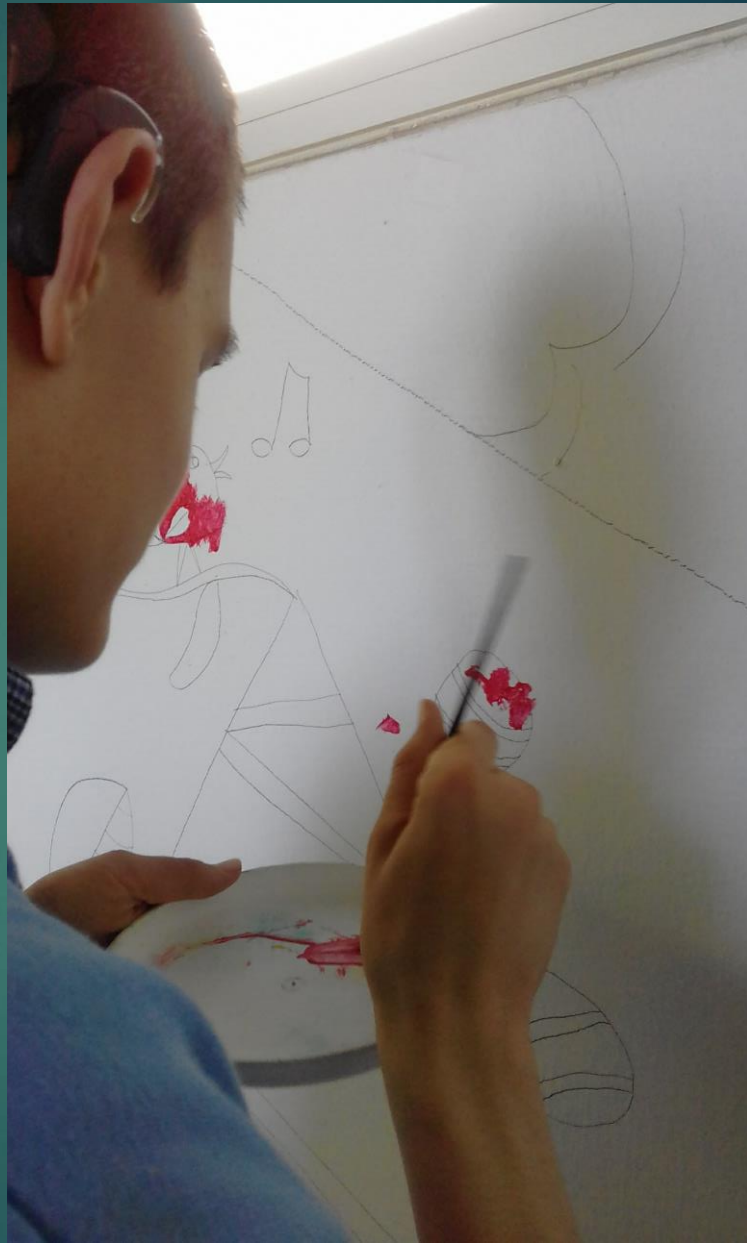

Kombinovana tehnika

Kombinovana tehnika

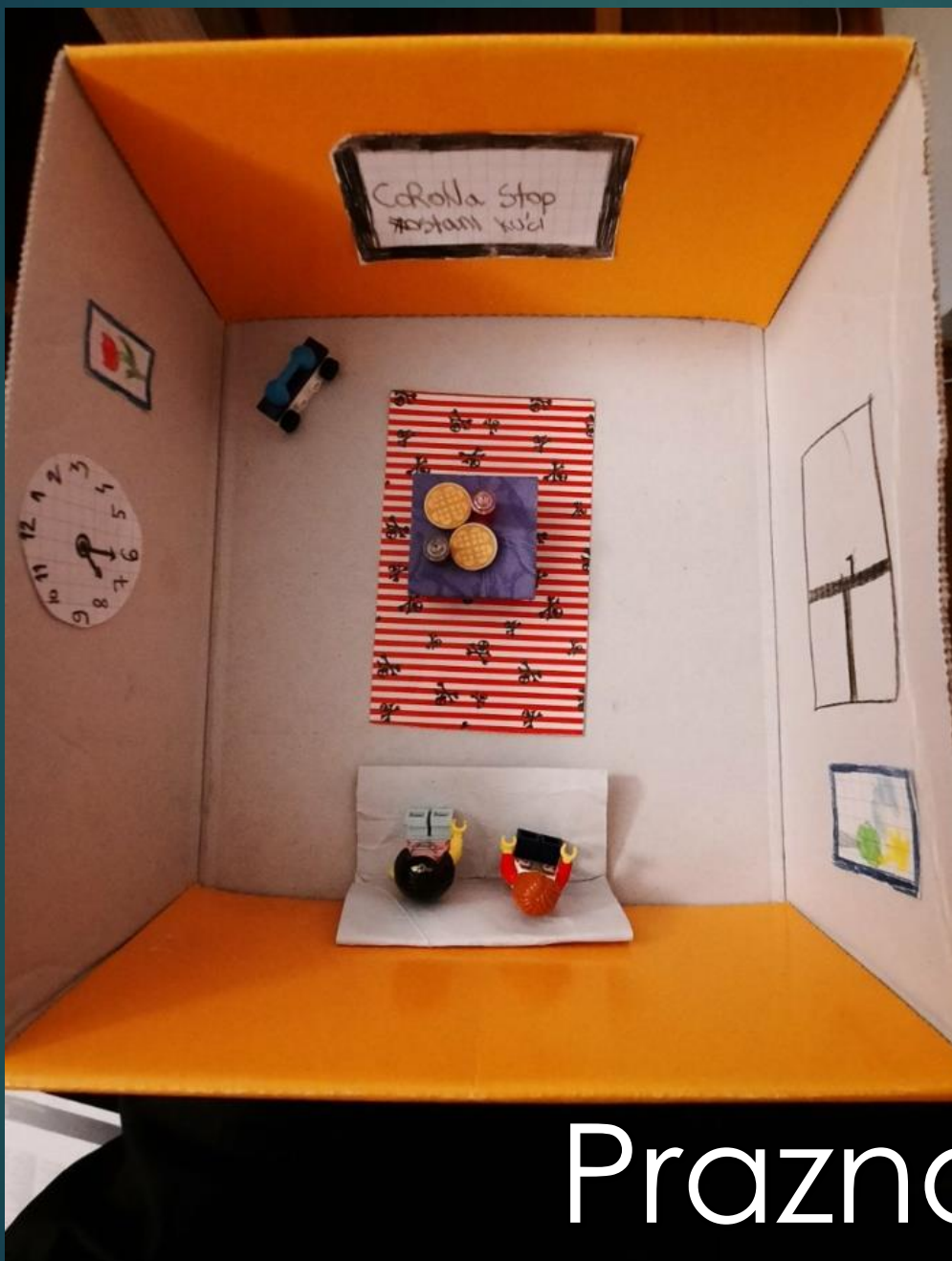

Otisak

Recikliramo

Prazno –puno

https://www.youtube.com/watch?v=4_zk1yYyZPQ

HVALA NA PAŽNJI